

RUOHOMETSÄN KANSA

RICHARD ADAMS

SUOMENTANUT
KERSTI JUVA

Richard Adams

RUOHOMETSÄN KANSA

Suomentanut
KERSTI JUVA

WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
HELSINKI

ENSIMMÄINEN PAINOS

ENGLANNINKIELINEN ALKUTEOS
WATERSHIP DOWN

© WATERSHIP DOWN ENTERPRISES, 1972
SUOMENKIELINEN LAITOS © SUOMENTAJAT JA WSOY 2027
WERNER SÖDERSTRÖM OSAKEYHTIÖ
LÖNNROTINKATU 18 A, 00120 HELSINKI
SUOMENNOKSEN ENSIMMÄINEN LAITOS ILMESTYNYT 1975
TARKISTETTU SUOMENNOS 2018
KERSTI JUVA KIITTÄÄ MARIANNA TUDEER-NIEMISTÖÄ JA
RIITTA NIEMISTÖÄ KORJAUKSISTA

LUKUJEN MOTOT SUOMENTANUT
PANU PEKKANEN ELLEI SUOMENTAJAA MAINITTU ERIKSEEN

ISBN 978-951-0-53465-6
PAINETTU EU:SSA

TUOTETURVALLISUUTEEN LIITTYVÄT TIEDUSTELUT:
TUOTEVASTUU@WSOY.FI

Julietille ja Rosamondille
Stratfordin-matkoja muistellen

Huomautus

NUTHANGERIN TALO on todella olemassa kuten kaikki muutkin kirjan tapahtumapaikat. Mutta isäntä ja rouva Cane, heidän tyttärensä Lucy sekä työmiehensä ovat mielikuvituksen tuotetta eikä heillä ole mitään yhteyttä tuntemiini henkilöihin.

Kiitokset

HALUAN LAUSUA kiitokseni perheeni lisäksi myös ystävilleni Reg Stonesille ja Hal Summersille jotka lukivat kirjan ennen sen julkaisemista ja antoivat arvokkaita neuvoja.

Kiitän lämpimästi myös rouva Margaret Appsia ja neiti Miriam Hobbsia jotka näkivät vaivaa konekirjoitustyössä ja olivat suureksi avuksi.

Kaikista kaniineja ja niiden tapoja koskevista tiedoistani olen kiitollisuudenvelassa R. M. Lockleyn huomattavalle kirjalle *The Private Life of the Rabbit*. Jokainen, joka tahtoo tietää enemmän nuorten kaniinien muutoista, leukarauhasten painamisesta, ruohopallojen jauhamisesta, yhdyskuntien liikakansoituksen seurauksista, siitä miten hedelmöityneet munasolut lakkaavat kehittymästä, koiraskaniinien kyvyistä taistella kärppien kanssa tai muista kaniinielämän puolista, tutustukoon tuohon kirjaan.

ENSIMMÄINEN OSA

Matka

1

Taulu

Kuoro: *Miksi huudat näin,*
kuin jonkin hirmunäyn tähden?
Kassandra: *Talossa löyhkää kuolema ja tippuva veri.*
Kuoro: *Miten niin? Sehän on vain*
alttarilla tuoksuva uhri.
Kassandra: *Lemu on kuin haudasta tuleva hengitys.*

AISKYLOS: *AGAMEMNON*

Esikkojen aika oli ohi. Metsän laidassa näkyi vanhalle aidalle ja karhunvatukan kätkemälle ojalle viettävässä rinteessä tammien alla sinijuurien välissä jokunen häipyvä vaaleankeltainen läikkä. Aidan toisella puolella kohoava osa niittyä oli täynnä kaniininkoloja. Paikoitellen oli ruoho kokonaan kulunut ja kaikkialla näkyi kuivia papanakasoja, joiden läpi vain villakko pystyi kasvamaan. Sadan metrin päässä rinteen reunassa virtasi vajaan metrin levyinen puro jonka rentukat, vesikrassit ja ojatädykkeet miltei tukkivat. Puron yli vei tiilisiltaa myöten kärrytie, joka nousi vastarinnettä pensasaidalle ja sen viisipuolaiselle portille. Portin takana alkoi kuja.

Toukokuinen auringonlasku punasi pilvet, hämärään oli vielä tunti aikaa. Kuiva rinne oli täynnä kaniineja – jotkut jyrsivät

ruohoa kolonsa lähettyvillä, toiset olivat menneet alemmaksi löytääkseen voikukkia tai kukaties kevätesikon, jota muut eivät olleet huomanneet. Siellä täällä seisoi muurahaiskeolla kaniini pystyasennossa katsellen ympärilleen korvat pystyssä ja kuono tuuleen. Mutta metsän reunassa lauloi mustarastas kaikessa rauhassa ja osoitti, ettei sillä suunnalla ollut mitään vaaraa; purolle päin oli hyvä näkyvyys, ja siellä oli hiljaista ja autiota. Yhdyskunnassa vallitsi rauha.

Törmän huipulla lähellä villikirsikkapuuta, jossa mustarastas lauloi, oli pieni ryhmä koloja melkein pensaiden peitossa. Yhden kolon aukossa istui vihreässä hämärässä rinnatusten kaksi kaniinia. Lopulta toinen tuli ulos, hiipi törmää alas pensaiden suojassa, ylitti ojan ja lähti ylös vastakkaista rinnettä. Hetken päästä toinen kaniini seurasi sitä.

Ensimmäinen kaniini pysähtyi aurinkoiseen läiskään ja raapi korvallistaan nopeilla takajalan liikkeillä. Vaikka se oli viime talven poikuetta ja vielä vajaamittainen, sen silmissä ei ollut »reuna-asujille» ominaista hätääntynyttä katsetta. Reuna-asujat olivat alle yksivuotiaita rivikaniineja, jotka eivät voineet kehua hienolla syntyperällä tai poikkeuksellisella koolla tai voimilla. Vanhemmat potkivat niitä päähän ja ne saivat elää miten parhaiten taisivat – usein taivasalla – yhdyskuntansa reunamilla. Tämä näytti tietävän miten pitää huolta itsestään. Kun se nousi istumaan ja hieroi etukäpälillä kuonoaan, siitä henki nokkeluutta ja eloisuutta. Kun se oli vakuuttunut siitä, että kaikki oli kunnossa, se laski korvansa ja alkoi nakertaa ruohoa.

Sen seuralainen vaikutti levottomammalta. Se oli pienikokoinen ja sillä oli suuret tuijottavat silmät ja tapa nostella ja käännellä päätään, ei varovaisuuttaan vaan herkeämättömän hermostuneen jännityksen takia. Sen kuono liikkui kaiken aikaa, ja kun sen takana kasvavaan ohdakkeeseen lensi suriseva kimalainen, hyppäsi se ilmaan ja pyörähti ympäri niin äkisti että kaksi lähellä ollutta kaniinia alkoi viilettää koloa kohti. Sitten niistä lähempi, koiras jolla oli mustapäiset korvat, tunnisti sen ja palasi taas syömään.

»Viikka se vain on», sanoi kaniini jolla oli mustapäiset korvat. »Poukkoilee taas kärpästen takia. No, Paatsama, mihin sinä jäit?»

»Viikka. Miksi hänellä on sellainen nimi?» kysyi toinen.

»Viisipäinen poikue. Hän oli viimeinen – ja pienin. Ihme ettei hänen ole vielä käynyt hullusti. Sitä minä olen aina sanonut: ihminen ei näe ja kettu ei huoli. Mutta myöntää täytyy, että hän osaa pysytellä poissa vaaroista.»*

Pikku kaniini meni aivan toverinsa viereen ja tömisti maata takajaloillaan.

»Pähkinä, mennään vähän kauemmaksi», se sanoi. »Kylässä on tänä iltana jotain outoa – en käsitä mitä se on. Mennäänkö purolle?»

»Mennään vain», vastasi Pähkinä. »Saatkin etsiä minulle esikon. Sinä jos kuka aina löydät niitä.»

Se meni edellä rinnettä alas ikään kuin vetäen perässään pitkää varjoaan. Puron luona kaniinit alkoivat jyrsiä ruohoa ja tutkiskella kärrytien pyöränkuoppien ympäristöä.

Eipä aikaakaan kun Viikka löysi etsimänsä. Kaniinit pitävät kevätesikkoja herkkunaan, ja yleensä niitä on toukokuun lopulla hyvin vähän pienenkään yhdyskunnan ympäristössä. Tämä ei ollut kukkinut ja sen maata vasten litistyneet lehdet olivat melkein pitkän ruohon peitossa. Kaniinit ryhtyivät juuri syömään sitä, kun läheisen karjankahlaamon toiselta puolelta juoksi kaksi isoa kaniinia.

»Esikko vai?» sanoi toinen. »Selvä on, jättäkää meille vain. Pois siitä, alkakaa laputtaa», se lisäsi kun Viikka epäröi. »Eikö sana kuulu?»

---

* Kaniinit osaavat laskea neljään. Kaikki sen yli menevät luvut ovat *hrair* 'monta' tai 'tuhat'. *U Hrair* 'Tuhat' tarkoittaa kaikkia kaniinien vihollisia yhdessä (ne sanovat niitä nimellä *elil)* – kettua, näätää, kärppää, kissaa, pöllöä, ihmistä jne. Poikueessa johon Viikka oli syntynyt oli todennäköisesti ollut enemmän kuin viisi kaniinia, ja sen nimi *hrairoo* merkitsee 'pikku tuhat', eli poikueen pienin; 'imikkä' sanotaan joskus porsaista.

»Kannusruoho, Viikka löysi sen», sanoi Pähkinä.

»Ja me syömme sen», vastasi Kannusruoho. »Esikot kuuluvat *owslalle** – ettekö muka sitä tiedä? Jollette tiedä, oppia on tarjolla.»

Viikka oli jo kääntynyt mennäkseen. Pähkinä sai sen kiinni sillan luona.

»Minä olen kurkkua myöten täynnä tuota», se sanoi. »Samaa aamusta iltaan.'Katsopa näitä käpäliä, ja kysy sitten kenen tämä esikko on.''Katso näitä hampaita, niin tiedät kenen kolo tämä on.' Sano minun sanoneen: jos milloinkaan pääsen owslaan, kohtelen kyllä reuna-asujia vähän kunnioittavammin.»

»Sinulla on toivoa päästä joskus owslaan», vastasi Viikka. »Olet selvästi kasvamassa isommaksi. Samaa ei voi sanoa minusta.»

»Et kai sinä kuvittele, että minä jätän sinut oman onnesi nojaan? Mutta jos totta puhutaan, minun tekee joskus mieli karistaa tämän kylän tomut kokonaan jaloistani. Unohdetaan se nyt ja yritetään nauttia illasta. Mennään puron yli. Siellä on vähemmän kaniineja ja saamme olla rauhassa. Ellei se sinusta tunnu vaaralliselta», se lisäsi.

Tavasta jolla se tämän sanoi saattoi päätellä, että se itse asiassa oletti Viikan tietävän tämän asian paremmin, ja Viikan vastauksesta kävi ilmi, että niiden välillä vallitsi tällainen suhde.

»Ei tunnu. Voimme mennä jokseenkin turvassa. Jos minusta alkaa tuntua että vaara on lähellä, sanon heti. Mutta se tunne joka minulla on ei oikeastaan viittaa vaaraan. Se on – mitähän se oikein on? – jotakin painostavaa, niin kuin ukkonen. En

---

* Melkein kaikissa yhdyskunnissa on *owsla,* joukko vahvoja tai älykkäitä yli yksivuotiaita kaniineja, jotka ovat ryhmittyneet ylikaniinin ja sen naaraan ympärille ja käyttävät valtaa. Owslat ovat erilaisia. Jossakin yhdyskunnassa se saattaa olla sotapäällikön kaarti, toisessa siihen saattaa kuulua hyviä eränkävijöitä tai puutarhanryöstäjiä. Toisinaan mukaan mahtuu tarinankertoja, tietäjä tai intuitiivinen kaniini. Tänä aikana oli Sandlefordin yhdyskunnassa aika sotaisa owsla (mutta ei ollenkaan niin sotaisa kuin eräissä muissa, kuten myöhemmin selviää).

osaa sanoa mitä, mutta se huolestuttaa. Oli miten oli, tulen mukaasi puron toiselle puolelle.»

Ne juoksivat sillan yli. Joen lähellä ruoho oli märkää ja tuuheaa ja ne jatkoivat vastarinnettä päästäkseen kuivemmalle. Osa rinteestä oli varjossa, sillä aurinko laski edessäpäin, ja lämmintä aurinkoista paikkaa etsivä Pähkinä jatkoi matkaa melkein kujalle asti. Portin luona ne pysähtyivät ja jäivät tuijottamaan.

»Viikka, mikä tuo on? Katso!»

Vähän matkan päässä oli maata vastikään myllätty. Ruohikossa oli kaksi maakasaa. Pensasaidan paatsamien tasalle kohosi kaksi kreosoottiöljyltä ja maalilta tuoksuvaa pylvästä, ja niiden varassa oleva taulu heitti pitkän varjon mäen harjalle. Toisen pylvään vierelle oli jäänyt vasara ja pari naulaa.

Kaniinit hypähtelivät taulun luo ja jäivät kyyryyn nokkospuskaan sen toiselle puolelle. Ne rypistelivät kuonoaan jossakin lähistöllä lojuvan tupakantumpin hajulle. Äkkiä Viikka värähti ja painautui maahan.

»Pähkinä, Pähkinä! Täältä se tulee! Nyt minä tiedän – joku aivan kamala! Joku hirveä – lähestyy ja lähestyy.»

Se alkoi vikistä pelosta.

»Mikä – mitä sinä tarkoitat? Etkö juuri sanonut ettei se ole vaara.»

»En minä tiedä mikä se on», vastasi Viikka surkeana. »Ei täällä ole vaaraa nyt. Mutta se tulee – tulee. Pähkinä, katso! Katso niittyä! Se on veren peitossa!»

»Älä puhu hulluja. Sehän on auringonlasku. Viikka, lopeta, sinä pelästytät minut!»

Viikka istui vavisten ja itkeksien nokkosten keskellä ja Pähkinä yritti rauhoittaa sitä ja saada selville, mikä oli mahtanut yhtäkkiä saada sen noin pois tolaltaan. Jos se oli kauhuissaan, miksei se juossut henkensä edestä niin kuin jokainen järkevä kaniini? Mutta Viikka ei pystynyt selittämään mitään ja ahdistui vain entistä enemmän. Viimein Pähkinä sanoi:

»Viikka, et voi jäädä tänne itkemään. Kohta on pimeäkin. Meidän pitää mennä takaisin kololle.»

»Takaisin kololle», vikisi Viikka. »Se tulee sinne, turha toivoa ettei tule! Usko minua, niitty on veren peitossa –»

»Nyt riittää», sanoi Pähkinä lujasti. »Minä pidän sinusta huolta. Vaara tai ei, mikä lieneekin, meidän on aika palata.»

Se juoksi niittyä alas ja puron yli karjankahlaamolle. Siinä ne saivat viipyä aimo tovin, sillä hiljaisesta kesäillasta huolimatta Viikka kävi aivan avuttomaksi ja jähmettyi pelosta. Kun Pähkinä oli lopulta saanut sen takaisin ojalle, se kieltäytyi aluksi tulemasta maan alle, ja Pähkinä sai melkein työntää sen aukosta sisään.

Aurinko laski vastakkaisen mäen taa. Tuuli kävi kylmemmäksi ja toi pienen sadekuuron. Vajaassa tunnissa oli pimeää. Kaikki väri katosi taivaalta. Ja vaikka portin luona oleva taulu natisi vaimeasti tuulessa (ikään kuin vakuuttaakseen, ettei se hävinnyt pimeässä vaan oli ja pysyi siinä mihin se oli pantu), ei sen ohi kulkenut ketään, joka olisi voinut lukea terävät kovat kirjaimet jotka leikkasivat sen valkoista pintaa kuin mustat veitset. Siinä luki:

SUTCH & MARTIN LTD, NEWBURY, BERKS.
RAKENTAA TÄLLE IHANTEELLISELLE
2,5 HEHTAARIN TONTILLE
KORKEALUOKKAISIA MODERNEJA ASUNTOJA

2

Ylikaniini

Synkeä valtiomies, huoleen, murheeseen
kuin sumuun verhounut, niin liikkui verkalleen,
ettei hän jäänyt eikä mennyt edelleen.

HENRY VAUGHAN: *THE WORLD*

Pähkinä heräsi äkkiä lämpimässä ja pimeässä kolossa huitoen ja potkien takajaloillaan. Jokin oli sen kimpussa. Ei tuntunut kärpän tai fretin hajua. Vaisto ei kehottanut juoksemaan. Se heräsi kunnolla ja tajusi olevansa Viikan kanssa kahden. Viikka oli sen päällä, sätki ja räpisteli kuin kaniini joka yrittää kauhuissaan kiivetä rautaverkkoa.

»Viikka! Viikka! Herää, hölmö! Pähkinä tässä. Kohta satutat minua. Herää!»

Se piteli Viikkaa maassa. Hetken tämä vääntelehti ja heräsi sitten.

»Pähkinä! Minä näin unta. Se oli kamalaa. Sinä olit siinä. Sinä istuit veden päällä ja menit alas suurta syvää virtaa ja sitten minä tajusin että me olimme laudan päällä, niin kuin se lauta tuolla niityllä, ja se oli valkoinen ja siinä oli mustia viivoja. Siinä oli muitakin kaniineja, koiraita ja naaraita. Mutta kun katsoin alaspäin, näin että lauta oli tehty luista ja rautalangasta; ja minä

huusin ja sinä sanoit: 'uikaa, uikaa'; ja sitten etsin sinua joka paikasta ja yritin vetää sinua ulos törmässä olevasta kolosta. Löysin sinut mutta sinä sanoit: 'Ylikaniinin on mentävä yksin', ja sinä ajauduit pois pitkään, pimeään tunneliin jossa oli vettä.»

»No, kylkiluut ainakin kivistävät sinun takiasi. Vai tunneli ja vettä! Pötyä! Mitä jos nukkuisit?»

»Pähkinä – se vaara, se paha. Se ei ole mennyt pois. Se on täällä – joka puolella. Sinun on turha käskeä, että unohtaisin sen ja alkaisin nukkua. Meidän pitää lähteä ennen kuin on liian myöhäistä.»

»Lähteä! Tarkoitatko lähteä täältä? Pois kylästä?»

»Tarkoitan. Ja pian. Eikä ole väliä minne.»

»Sinä ja minä kahdestaanko?»

»Ei vaan kaikki.»

»Koko kyläkö? Älä hassuttele. Eivät he lähde. He sanovat että sinä olet hullu.»

»Sitten he ovat täällä, kun se kamala tulee. Pähkinä, kuuntele nyt mitä minä sanon. Usko jo, meidän päällämme ihan lähellä on jotakin kamalaa ja meidän pitää lähteä pois.»

»Hyvä on, pitää kai sitten mennä tapaamaan ylikaniinia. Sinä voit kertoa hänelle siitä. Voin minäkin yrittää. Mutta tuskin hän ilahtuu.»

Pähkinä meni edellä käytävää alas ja sitten ylös kohti pensasverhoa. Se ei olisi halunnut uskoa Viikkaa, mutta sitä pelotti olla uskomatta.

Ni-Frith, keskipäivä, oli juuri mennyt. Koko yhdyskunta oli maan alla ja enimmäkseen unessa. Pähkinä ja Viikka kulkivat pienen matkan maan päällä ja menivät sitten avaraan hiekkaläiskään kaivettuun aukkoon ja sitten alas eri käytäviä pitkin, kunnes ne olivat kymmenen metriä metsän sisässä tammen juurien keskellä. Täällä ne pysäytti suuri ja vankkatekoinen kaniini, joka kuului owslaan. Sen päässä kasvoi kummallinen paksu karvapehko, joka sai sen näyttämään omituiselta, ikään kuin sillä olisi ollut jonkinlainen lakki päässä. Siitä se oli saanut

nimensä *Thlayli*, joka sananmukaisesti tarkoittaa 'Karvapää', eli vapaammin 'Isopää'.

»Pähkinä vai?» sanoi Isopää ja nuuhki sitä puunjuurien alaisessa syvässä hämärässä. »Pähkinähän se on. Mitä sinä täällä teet? Ja tähän aikaan.» Se ei kiinnittänyt mitään huomiota Viikkaan joka odotti käytävässä vähän matkan päässä.

»Me tahdomme tavata ylikaniinin», Pähkinä sanoi. »Isopää, meillä on tärkeää asiaa. Voitko auttaa meitä?»

»Miten niin meitä? Tuleeko tuokin tapaamaan ylikaniinia?» sanoi Isopää.

»Tulee. Hänen täytyy. Luota nyt minuun, Isopää. En kai minä yleensä tule tällä tavalla. Koska minä olen pyytänyt päästä ylikaniinin puheille?»

»Olkoon, sinun takiasi, Pähkinä, vaikka siitä hyvästä saattavat vielä suuttua. Minä sanon hänelle, että sinä olet järkevä poika. Hänen pitäisi tuntea sinut, mutta hän on tulossa vanhaksi. Odota tässä.»

Isopää meni vähän matkaa alemmaksi ja pysähtyi suuren pesän suuaukolla. Se puhui jotakin, josta Pähkinä ei erottanut sanoja, ja kutsuttiin sitten nähtävästi sisälle. Kaniinit odottivat ääneti, vain Viikan jatkuva hermostunut nykiminen rikkoi hiljaisuuden.

Ylikaniinilla oli osuva nimi *Threarah* 'ruhtinas Pihlaja' – kukaties sen tähden, että yhdyskunnan lähettyvillä oli vain yksi threar, pihlaja, josta se oli ottanut nimensä. Asemansa se oli saavuttanut miehuutensa voimilla mutta ennen muuta maltillisuutensa ja eräänlaisen umpimielisen välinpitämättömyytensä ansiosta, joka poikkesi suuresti kaniineille ominaisesta ailahtelevaisesta käyttäytymisestä. Oli tunnettua, ettei se milloinkaan antanut huhun tai vaaran saattaa itseään kiihdyksiin. Se oli rauhallisesti (joidenkin mielestä jopa kylmästi) pitänyt ohjat käsissään, kun yhdyskuntaan iski kauhea pöhö, ja ajanut raa'asti ulos jokaisen joka näytti sairaalta. Se ei ollut suostunut joukkopakoon, se oli määrännyt yhdyskuntaan täydellisen eris-

tyksen, ja täten ilmeisesti pelastanut sen kuolemasta sukupuuttoon. Se oli myös kerran johdattanut erään kerrassaan hankalan näädän fasaanihäkeille ja siten (oman henkensä uhalla) lintujen omistajan pyssyn ulottuville. Kuten Isopää oli sanonut, se oli jo tulossa vanhaksi, mutta sen järki oli yhä kirkas. Kun Pähkinä ja Viikka tuotiin sisään, se tervehti niitä kohteliaasti. Sellaiset owslan jäsenet kuin Kannusruoho saattoivat uhkailla ja komennella. Threarahin ei tarvinnut.

»Kas, Pähkylä. Pähkylähän sinä olit?»

»Pähkinä», sanoi Pähkinä.

»Pähkinä, niin tietysti. Olipa ystävällistä tulla minua katsomaan. Tunsin äitisi oikein hyvin. Ja tämä ystäväsi –»

»Veljeni.»

»Veljesi», sanoi Threarah äänessään sävy joka tuntui sanovan: äläpä enää korjaa sanojani. »Olkaa kuin kotonanne. Salaattia, olkaa hyvä.»

Ylikaniinin salaatin oli owsla varastanut peltojen takana vajaan kilometrin päässä sijaitsevasta vihannesmaasta. Reunaasujat näkivät salaattia tuskin koskaan. Pähkinä otti pienen lehden ja jyrsi sitä kohteliaasti. Viikka ei ottanut, se istui räpytellen silmiään ja nytkähdellen surkeasti.

»No, mitä kuuluu?» sanoi ylikaniini. »Miten voin olla sinulle avuksi?»

»Tuota herra», aloitti Pähkinä epäröiden, »kaikki johtuu veljestäni, tästä Viikasta. Hän on usein huomaavinaan, että lähettyvillä on jotakin pahaa, ja hän on yhtenään oikeassa. Hän tiesi viime syksynä, että tulva tulisi, ja joskus hän tietää missä on ansalanka. Ja nyt hän sanoo tuntevansa, että kylän päälle on tulossa suuri vaara.»

»Suuri vaara. Vai niin. Miten järkyttävää», sanoi ylikaniini ja näytti kaikkea muuta kuin järkyttyneeltä. »Minkähänlainen vaara se on?» Se katsoi Viikkaan.

»En tiedä», Viikka sanoi. »M-mutta se on kauhea. Se-se on niin kauhea että – hyvin kauhea», se sanoi onnettomana.

Threarah odotti kohteliaasti vähän aikaa ja sanoi sitten: »No, mitä meidän sitten pitäisi tehdä?»

»Mennä pois», sanoi Viikka heti. »Lähteä pois. Kaikkien. Heti. Threarah, herra Threarah, meidän täytyy kaikkien lähteä pois.»

Threarah odotti taas. Sitten se sanoi hyvin ymmärtäväisellä äänellä: »No mutta! Onpa aikamoinen komento. Mitä itse tuumit?»

»Herra Threarah, tuota», sanoi Pähkinä. »Veljeni ei oikeastaan ajattele näitä tuntemuksiaan. Hän vain saa niitä. Te olette varmasti oikea henkilö päättämään mitä meidän pitäisi tehdä.»

»Kiitos vaan, se oli oikein kauniisti sanottu. Toivottavasti olen. Mutta kalliit ystävät, mitä jos vähän mietittäisiin tätä asiaa? Nyt on toukokuu. On kaikenlaista puuhaa ja suurin osa kaniineista viihtyy mainiosti. Ei yhtään eliliä kilometrien säteellä, niin väittävät. Ei sairauksia, hyvä sää. Ja sinä tahtoisit nyt, että minä sanoisin koko kylälle että sinun nuori – yhmm – nuori – hrm – veljesi on saanut aavistuksen ja että meidän kaikkien pitää lähteä pyllyilemään pitkin maita ja mantuja ties minne seurauksista piittaamatta. Mitä ne mahtavat sanoa? Ilahtuvat kovasti vai?»

»Jos te sanotte sen niin ne uskovat», sanoi Viikka äkkiä.

»Hyvin ystävällisesti sanottu», sanoi Threarah taas. »Ehkä uskoisivat, ehkä. Mutta sitä pitäisi kyllä harkita todella vakavasti. Erittäin vakava askel, ja sitten –»

»Mutta herra Threarah, ei ole aikaa», pääsi Viikalta. »Minä tunnen sen vaaran, se on kuin lanka kaulassa – kuin lanka – Pähkinä, auta!» Se vinkui ja pyöri hiekassa potkien vimmatusti niin kuin kaniini ansassa. Pähkinä painoi sitä aloilleen molemmilla etukäpälillä ja se rauhoittui vähän.

»Olen kovin pahoillani, herra ylikaniini», sanoi Pähkinä. »Hän tulee joskus tällaiseksi. Hän on kohta taas kunnossa.»

»Sääli. Sääli. Poikarukka, hänen pitäisi ehkä mennä kotiin lepäämään. Oikein hyvä että tulit minua tapaamaan, Pähkylä.

Annan sille suuresti arvoa. Ja minä mietin huolellisesti sitä mitä te olette sanoneet, siitä voitte olla varmat. Isopää, odotapa hetki.»

Kun Pähkinä ja Viikka kulkivat mieli maassa käytävää takaisin Threarahin kololta, ne kuulivat juuri ja juuri ylikaniinin äänen, joka nyt oli huomattavasti terävämpi. Sen keskeytti silloin tällöin »Kyllä herra», »Ei herra».

Isopää sai kuulla kunniansa, kuten se oli ennustanut.

»KOKO MAAILMA ON VIHOLLISESI, TUHANNEN VIHOLLISEN RUHTINAS»

Englannin idyllisellä maaseudulla asuva kaniiniyhdyskunta joutuu uhkarohkealle pakomatkalle, kun ihminen tulee ja räjäyttää kaniinien kotikolot uusien talojen tieltä.

Ruohometsän kansa on vaikuttava koko perheen saturomaani. Tolkieniin, Milneen, Grahameen ja Carrolliin verrattu Richard Adamsin esikoisteos on voittanut Britannian arvostetuimmat lasten- ja nuortenkirjapalkinnot Carnegie Medalin ja Guardian Children's Fiction Prizen.

www.wsoy.fi | N84.2/84.2 | ISBN 978-951-0-53465-6

Päällys © Puffin Clothbound Classics